

NA VALAŠSKU VZPOMENULI NA HRDINY OPERACE ANTHROPOID

V malé valašské obci Křekov u Valašských Klobouk si v neděli 27. 10. 2013 občané a členové Klubů výsadkových veteránů z Moravy a bratrského Slovenska připomněli 71. výročí popravy 264 spolupracovníků a příbuzných parašutistů, kteří byli nápomocni úspěšnému splnění náročného vojenského úkolu – uskutečnění operace ANTHROPOID – provedení atentátu na zastupujícího říšského protektora a generála policie R. Heydricha. Západoevropští historici dnes plným právem a s úctou, nazývají operaci Anthropoid nejvýznamnějším činem protinacistického odboje celé druhé světové války.

Péčí paní Martiny Burdové, místostarostky obce Křekov, a duchovního správce farnosti, pana faráře Vavřince Černého, se u místní kaple uskutečnila mše svatá za popravenou rodinu Valčíkovu a všechny ostatní zavražděné a umučené odbojáře.

Muži odplaty, tehdy rotmistři, Jozef Gabčík, velitel skupiny ANTHROPOID, rodák z obce Poluvsie u Žiliny, a jeho kamarád Jan Kubiš pocházející z Dolních Vilémovic u Třebíče, měli spolehlivého pomocníka, taktéž příslušníka československé zahraniční armády. Byl jím člen paraskupiny SILVER A rotmistr Josef Valčík, jenž se narodil v obci Smolina, dnes místní části Valašských Klobouk. Podle závěrů vyšetřování německých policejních specialistů to byl právě on, kdo dal signál kapesním zrcátkem svým dvěma druhům k provedení atentátu.

Jako akt pomsty za smrt nacistického prominenta bylo popraveno čtrnáct nejbližších příbuzných plukovníka in memoriam Josefa Valčíka. Po všech těchto popravených rodičích zůstalo patnáct malých dětí – jeho neteří a synovců.

Z rodné Smoliny byli popraveni Josefovi rodiče Veronika a Jan Valčíkovi a jejich svobodná dcera Ludmila a taktéž svobodný syn Antonín.

Ve Smolině rovněž žila jejich provdaná dcera Terezie s manželem Janem Beňou.

Další Josefova sestra Františka a její manžel František Sívek žili s rodinou v obci Střelná.

Hrdinův bratr Alois s manželkou Annou měli svůj domov v obci Lipina.

Další z jeho bratrů Emil spolu s manželkou Annou žili v Brně.

V obci Křekov žila jeho sestra Marie s manželem Josefem Kolaříkem.

Všichni byli 24. X. 1942 v Mauthausenu popraveni.

Zasluhou paní Vlasty Tkadlecové – Kolaříkové se pietní setkání právě v Křekově také uskutečnilo. Uprostřed návsi stojí pomníček připomínající památku popravených manželů Kolaříkových, jejich rodičů.

Mučednickou smrt svého strýce a tety připomenul v dojemném proslovu synovec popravených, pan Michal Kolařík.

Členové Klubu vojenské historie z Trenčína, Klubu výsadkových veteránů plk. Vladimíra Maděry Zlín a Sboru dobrovolných hasičů z Křekova potom položili k pomníku věnce a kytice. Pietní slavnost výrazně obohatil místní pěvecký sbor oblíbenou písní pana Josefa Kolaříka a zpěvem státní hymny.

V budově Obecního úřadu následovala vernisáž výstavy „Památník odboje Zlínského kraje“ spojená s výkladem autora zmíněné výstavy, dr. Ladislava Slámečky, a společná beseda účastníků s širokým příbuzenstvem rodiny našeho národního hrdiny, plk. in memoriam Josefa Valčíka.

Na výstavních panelech je přiblížen domácí odboj, zejména jeho vojenská větev - Obrana národa a její napojení na síť převaděčů v okolí Trenčína. Bez jejich významné pomoci by nebylo možné se dostat do československé zahraniční armády ve Francii. Jako stovky jiných vlastenců, stejně i koželuh otrokovických závodů firmy Baťa Josef Valčík zahájil svou

válečnou pout' přechodem moravsko-slovenské protektorátní hranice. Do odboje zamířil přes Trenčín. Za tři roky dokázal, jaký byl jeho vztah jako vojáka k rodné zemi.

Než by zradil, nebo se vzdal v beznadějném boji s přesilou v obklíčení a zachránil si život, raději volil smrt z vlastní zbraně.

Naplnil slova přísahy.

Padl dne 15. června 1942 v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze.

Byli bychom velice rádi, kdyby se i na Valašsku z tohoto našeho společného prvního pietního setkání na počest popravených obětí heydrichiády stala tradice.

V nedávné minulosti přišel dr. Ladislav Slámečka se svými žáky s iniciativou vybudovat křížovou cestu na počest všech československých válečných parašutistů a jejich popravených příbuzných a pomocníků. Navrhovaná křížová cesta by začínala na návsi v obci Křekov právě u pomníčku manželů Marie a Josefa Kolaříkových. Odtud by vedla ke kapli na nedalekém vrcholu kopce Hložec, kde je rovněž pomník připomínající oběť plk. in memoriam Josefa Valčíka a jeho rodiny.

Projekt byl předložen v rámci příhraniční spolupráce Gymnázia Slavičín a Gymnázia Dubnica nad Váhom. Dostalo se mu podpory ze strany farnosti Vlachovice, taktéž Obecní úřad v Křekově byl ochoten propůjčit pro stavbu křížové cesty své pozemky přiléhající k obecní cestě na Hložec. Záštitu nad projektem pro své spolubojovníky - válečné parašutisty, přijal Svaz letců České republiky i Sdružení zahraničních letců 1939-1945. Podporu vyjádřil Klub výsadkových veteránů Trenčín i Klub výsadkových veteránů plk. Vladimíra Maděry Zlín. Bohužel, projekt se neuskutečnil, neboť byl výběrovou komisí v Bratislavě zamítnut.

Nezbývá než věřit a doufat, že se v budoucnu k myšlence vybudování křížové cesty z Křekova na Hložec „Na počest československých parašutistů, jejich rodinných příslušníků a pomocníků“, přece jenom vrátíme.

Závěrem chci z celého srdce poděkovat našim hostům z Klubu vojenské historie – protifašistického odboja z Trenčína v čele s jejich předsedou plk. v. v. Ing. Miroslavem Ondrášem. Velký dík za pomoc a uskutečnění pietního setkání patří paní Evě Paškové, člence obecního zastupitelstva obce Křekov, a taktéž členům sboru dobrovolných hasičů z Křekova, jmenovitě panu Rostislavu Ovesnému a panu Martinu Vangorovi.

Při loučení s našimi slovenskými přáteli jsme si slíbili, že v roce 2014 se na počest hrdinů operace Anthropoid v Křekově opět sejdeme.